

העוררת

מוסדות ביאלא-מודיעין עילית (ע"ר 580359339)

באמצעות מר שלמה פרידמן

רחוב רשב"י 44/22 מודיעין עילית 7183344

טל: 08-9285786 פקס: 08-6375986

- נ ג ד -

המשיב

משרד החינוך

ע"י ב"כ מלשכת היועצת המשפטית במשרד החינוך

רח' דבורה הנביאה 2, ירושלים

טל: 02-5603740 פקס: 02-5603840

החלטה

במסגרת ערר זה דנה הוועדה בהחלטה הדוחה בקשה שהגישה העוררת לקבלת רשיון להפעלת גן ילדים חדש "כלל חסידי" בסמל מוסד 673186, בישוב מעלה עמוס לשנה"ל תשפ"ג. ההחלטה ניתנה ביום 26.3.2023 על ידי סמנכ"ל ומנהל מינהל רישוי בקרה ואכיפה במשיב.

ההחלטה נשוא הערר

ההחלטה לדחות את הבקשה נומקה בכך שהבקשה לרשיון הוגשה בתאריך 29.12.2022, שהוא מועד מאוחר למועד הקבוע בנוהל רישוי ונוהל הכרה- גן ילדים חדש בחינוך המוכר שאינו רשמי (להלן: "נוהל הרישוי") להגשת בקשות לרשיון למוסד חינוך חדש והבקשה לא עמדה בתנאים המפורטים בנוהל הגשת בקשות חריגות לפתיחת מוסדות חינוך (להלן: "נוהל חריגים").

בהחלטה נקבע כך:

"הבקשה לקבלת רשיון הוגשה במועד מאוחר (29/12/2022) ואינה עומדת בדרישות נוהל חריגים:

1. המוסד אינו מהווה פתרון חינוכי בלעדי.
2. לא הוגש מכתב מנהל אגף חינוך ברשות הרלוונטית להגשה מאוחרת.
3. חוזה השכירות שהוגש אינו תקין – על פי חוזה שהוגש המבנה הושכר למטרת מגורים בלבד.

4. טופס התאמת תשתית שהוגש אינו תקין – עפ"י הטופס שהוגש אין חצר פעילה בגן, יועץ הבטיחות הצהיר בתכנית לשיפור בטיחות כי החצרות סגורות ואינן בשימוש וזאת עד לסידורם כנדרש.

לאור האמור לעיל, החלטתי שלא לאשר פתיחת גן חדש לשנה"ל תשפ"ג."

טענות העוררת בכתב הערר

בכתב הערר טענה העוררת כי הישוב מעלה עמוס, בו היא ביקשה להפעיל גן ילדים ברשיון הוא ישוב קטן. עד לפני כחמש שנים מנה הישוב כחמישים משפחות מבני הציבור הליטאי. לפני כחמש שנים ביקשה הנהלת הישוב להרחיב את שורותיו ופנתה לחסידות ביאלא בבקשה להקים קהילה חסידיית בישוב. נחתם הסכם בין הצדדים לפיו קבוצה מקהילת ביאלא תבוא להתגורר בישוב, תקים בית כנסת ומוסדות חינוך חסידיים – דבר הכרחי בשל העובדה שנוסח התפילה ושפת הדיבור (יידיש) שונים. חסידי ביאלא אכלסו את דירותיהם ופנו אל הנהלת העמותה בבקשה לפתוח גן ילדים מוכש"ר בשפת היידיש. הורי התלמידות שאמורות להתחנך בגן פנו למשרד החינוך ולמועצה האזורית על מנת לסייע בפתיחת הגן.

לטענת העוררת, בשלב זה של הטיפול בבקשה לפתוח גן חדש, החלה התנכלות מצד חברי הנהלת הישוב שכללה ניתוק מים לדירות החסידים, ניתוק חשמל בבית הכנסת, סירוב לאשר תושבים חדשים מחסידי ביאלא, פרסום פוגעני בעיתון המקומי ועוד. נטען כי הנושא נדון בימים אלה בערכאות שיפוטיות שונות.

העוררת טענה כי ראש המועצה האזורית ומנהל מחלקת החינוך במועצה הבהירו לה שהמועצה כפופה לוועד הישוב ולא תשתף פעולה עם הנהלת העמותה או עם ציבור החסידים, לא בהקצאת מבנה, לא בציוד, לא בכתב מאת מנהל אגף מחלקת החינוך לאגף הרישוי ואף לא במתן מכתב פשוט המאשר את מועד האכלוס.

העוררת טענה כי 96 ילדים מבני הישוב בכל הגילאים, המהווים כ-40% מכלל ילדי הישוב, מכתתים רגליהם מידי יום לערים ירושלים וביתר עילית, המצויים במרחק נסיעה של בין חצי שעה לשעה, על מנת ללמוד במוסדות חינוך התואמים לרוחם. תושבים רבים כבר עזבו את הישוב עקב חוסר במוסד חינוכי.

לגופה של ההחלטה נשוא הערר נטען כך :

1. בנוגע למועד הגשת הבקשה, נטען כי עקב עיכובים חוזרים ונשנים במועד אכלוס השכונה, לא הייתה אפשרות לצפות למועד רשמי לאכלוס. בנוסף, המבנה בו שוכן הגן לא היה מוכן בעת ההיא. העוררת צרפה מכתב שהוגש למשיב בעת הגשת הבקשה.
2. בנוגע לנימוק של 'פתרון חינוכי בלעדי', נטען כי עבור עשרות משפחות בישוב כך הדבר, היות והן דורשות לשלוח את הילדים למוסד חרדי מוכר שאינו רשמי, בשפת היידיש בישוב, אך כיום לא פועל גן כזה בישוב.
3. בנוגע להעדר מכתב מנהל אגף החינוך ברשות המקומית, נטען כי אכן לא הומצא מכתב זה. הסיבה לכך לטענת העוררת בכך שעל אף בקשות חוזרות ונשנות הן בכתב והן בפגישות, התעלמה המועצה האזורית מצרכי הקהילה החסידית, כפי שהיא מתעלמת מכך ש-96 ילדים המהווים כ-40% מילדי הישוב בכל הגילאים יוצאים בכל בוקר ללמוד במוסדות חינוך בירושלים ובביתר עילית, המרוחקים מהישוב.

4. בנוגע לכך שבחזרה השכירות מופיע כי מטרת השכירות היא מגורים, נטען כי חוזה שכירות מתוקן הוגש למשיב לאחר בקשה טלפונית מהאגף.

5. בנוגע לפגמים בטופס התאמת תשתית, נטען כי הוגש טופס מתוקן לאחר בקשה טלפונית מהאגף.

העוררת ביקשה כי לאור הנימוקים האמורים לעיל, יינתן לה אישור לפתיחת הגן ברשיון.

טענות המשיב בכתב התגובה לערר

בכתב הערר טען המשיב כי ההחלטה שלא להעניק לעוררת רשיון לפתיחת גן ילדים חדש היא החלטה נכונה שניתנה בהתאם להוראות הדין והנהלים הרלוונטיים. העוררת הגישה את הבקשה לרשיון במועד מאוחר למועד הנקוב בנהל הרישוי ולכן, הייתה מחוייבת לעמוד בכל תנאי הסף המפורטים בנהל חריגים. אולם, הבקשה לא עמדה בתנאי הסף שמופיעים בנהל חריגים כמפורט בהחלטה נשוא הערר ולכן בדין נדחתה.

המשיב פרט את המסגרת הנורמטיבית הרלוונטית שחלה על פעילותם של מוסדות חינוך ואת ההוראות הקבועות בחוק הפיקוח על בתי ספר, התשכ"ט-1969 (להלן: "חוק הפיקוח") התקנות שהותקנו מכוחו והנהלים הרלוונטיים, נוהל הרישוי ונהל חריגים כהגדרתם לעיל.

צויין כי לפי נוהל חריגים בקשה שהוגשה באיחור המועד שנקוב בנהל הרישוי, צריכה לעמוד בשני תנאים: האחד פרוצדוראלי, שהבקשה הוגשה באופן מלא ותקין ובכלל זה צורפו אליה כל מסמכי הסף ולא נמצא באיזה מן המסמכים פגם או אי התאמה. השני מהותי, שהמוסד מהווה פתרון חינוכי בלעדי לתלמידים. לצורך כך יש לצרף לבקשה מכתב ובו הסבר מפורט של הבעלות לסיבת האיחור וכן מכתב מפורט ומנומק ממנהל מחלקת החינוך ברשות המקומית התומך בבקשה והמפרט את הצורך במוסד זה, כגון: נתוני הרישום והשיבוץ התומכים בצורך במוסד החינוכי, קיומן של אלטרנטיבות חינוכיות, ייחודיות ככל שרלוונטית ועוד, ושאינן כל פתרון חינוכי אחר מלבד הגורם המבקש.

הובהר כי אם הבקשה לא עומדת בתנאי הסף היא תידחה ולא תיבחן לגופה ואם הבקשה עומדת בתנאי הסף, תיבחן השאלה האם הבקשה עומדת באחת מהסיבות שמופיעות בסעיף 4 לנוהל חריגים, שכולן נובעות מגורמים שאינם בשליטה או באחריות הבעלות.

לגופו של עניין נטען כי העוררת הגישה את הבקשה בתאריך 29.12.2022 וצרפה מכתב הסבר על סיבת האיחור. המשיב שלח ביום 1.1.2023 מכתב התראה בו צויין כי חלק מהמסמכים אינם תקינים או חסרים ועליה להגישם מחדש ולהשלים את החוסרים בתוך 7 ימים, אילולא כן תידחה הבקשה. ביום 26.3.2023 ניתנה ההחלטה נשוא הערר מנימוקה.

המשיב התייחס בכתב התשובה לנימוקי ההחלטה. בין היתר נטען כי מעבר לעובדה שהעוררת לא עמדה בתנאי הסף המפורטים בנהל חריגים, ובמיוחד בתנאי המהותי לפיו מוסד החינוך צריך להוות פתרון חינוכי בלעדי לתלמידים ולא צורף מכתב מפורט בחתימת מנהל מחלקת החינוך ברשות המקומית התומך בבקשה, לפי מידע שקיבל המשיב ממחלקת גני ילדים במועצה, 15 תלמידות המיועדות לרישום בגן למדו מפתיחת שנת הלימודים ועד ליום 15.1.2023

בגני ממ"ד בסמלים 211540 ו-6379686 בהם לומדות שאר תלמידות הישוב. משכך, נטען, כי קיים פתרון חינוכי לתלמידות.

המשיב ציין כי הבקשה לא הוגשה במלואה והיה מקום לדחותה על הסף כבר מהטעם הפרוצדורלי ולפנים משורת הדין ניתנה לעוררת אפשרות לתקן את הליקויים במכתב ההתראה שנשלח אל העוררת ביום 1.1.2023.

בכל הנוגע לטענות שהעלתה העוררת בדבר סכסוך בינה ובין ועד הישוב וחוסר שיתוף פעולה מצד הרשות המקומית נטען כי מדובר בעניינים שצריכים להיפתר בין הצדדים וכי בכל מקרה, ההחלטה ניתנה בהתאם להוראות הדין והנהלים.

דיון והכרעה

ביום 26.6.2023 קיימה ועדת הערר דיון בנוכחות נציגי העוררת ונציגי המשיב ושמעה את טענותיהם בעל פה.

לאחר שמיעת טענות הצדדים בדיון בפני הוועדה, עיון במסמכי הערר וכתב התגובה, הוועדה החליטה לדחות את הערר ולהלך נימוקי החלטתה.

בהתאם להוראות חוק הפיקוח על בתי ספר, התשכ"ט-1969 (להלן: "חוק הפיקוח") המבקש להקים ולנהל מוסד חינוך חייב על פי חוק לקבל רשיון ממוסד החינוך להפעלת בית הספר. כך נקבע בסעיף 3 לחוק הפיקוח:

לא יפתח אדם בית ספר ולא יקיימו אלא אם יש בידו רשיון לפי חוק זה ובהתאם לתנאיו ולא יפרסם אדם פתיחת בית ספר אם אין עליו רשיון כאמור (להלן- רשיון).

גוף שמבקש רשיון לפתוח ולקיים מוסד חינוך נדרש לפנות בבקשה למנכ"ל משרד החינוך ולצרף לבקשתו את הפרטים הנדרשים על פי חוק. הבקשה נבחנת על ידי אגף לחינוך מוכר שאינו רשמי במשרד החינוך בהתאם להוראות חוק הפיקוח, לתקנות פיקוח על בתי ספר (בקשה לרשיון) התש"ל – 1970, לכללי פיקוח על בתי ספר (מבחנים למתן רשיונות), התשל"א-1971 ולנוהלי משרד החינוך). בין היתר יש צורך לקבל אישור של משרד הבריאות, לקיים רמה נאותה של תכנית לימודים, הכשרת סגל, מבני גישה, לעמוד בתנאי בטיחות הנדרשים ולהראות בסיס כספי לקיומו של בית הספר (ר' בין היתר סעיפים 4-6 לחוק הפיקוח).

סעיף 9(א) לחוק הפיקוח, קובע כדלהלן:

(א) לא יתן המנהל הכללי רשיון אלא אם הוא סבור כי תובטח רמה נאותה בהתאם לתקן ולנהוג בסוג בית-הספר שהבקשה מתייחסת אליו בעניינים המפורטים להלן:

- (1) תכנית הלימודים, מערכת השיעורים ומשך הלימודים;
- (2) הכשרתם וכשרם המקצועי של סגל עובדי החינוך;

- (3) מבני בית-הספר והגישה אליהם, החצר, מספר הכיתות וחדרי-הלימוד, הספח והשירות;
- (4) תנאי הבטיחות בבית-הספר;
- (5) הריהוט והציוד של בית-הספר;
- (6) הבסיס הכספי לקיום בית-הספר.
- (ב) במתן החלטתו בדבר העניינים המפורטים בסעיף קטן (א), יתחשב המנהל הכללי בסוג בית הספר ובגילם וצרכיהם של התלמידים – הכל בהתאם לכללים שהתקין שר החינוך והתרבות בהתייעצות עם ועדת החינוך והתרבות של הכנסת.

מטרתו של הליך הרישוי הוא:

"לוודא כי המוסד החינוכי עומד בסטנדרטים ראויים בהיבטים של בטיחות, בריאות, פדגוגיה ובהיבטים נוספים, שמטרתם להבטיח את טובת התלמידים".

ר' בר"ם 5776/13 **עמותת מקום להיות – בית הספר מעיין נ' מנכ"ל משרד החינוך**, (נבו 26.8.2013) בפסקה 16; ר' גם בר"ם 9954/16 **משרד החינוך נ' בית ספר יפיע לחינוך ורווחה בע"מ** (נבו 3.1.2017).

בקשה לקבל רישיון למוסד חינוך בהתאם לחוק הפיקוח צריכה להיות מוגשת ולעמוד בהוראות נוהל הרישוי הרלוונטי, בענייננו נוהל הרישוי כהגדרתו לעיל.

נוהל הרישוי קובע כי בקשה לרישיון ובקשה לקבלת הכרה יתקבלו דרך המערכת הממוחשבת לא יאוחר מתאריך 31.3, שלפני תחילת שנת הלימודים, על כל הצורפות, בהתאם להוראות הנוהל.

בקשה שאינה מוגשת עד למועד האמור, תיבחן בהתאם לנוהל חריגים, אשר מאפשר, בתנאים מסוימים, לסטות מההוראות הקבועות בנוהל הרישוי, אך זאת בכפוף לעמידה בתנאים שפורטו בנוהל חריגים, ובכלל זה הגשת הבקשה לא יאוחר מיום 31.12.

נוהל חריגים קובע את אופן בחינת בקשות לקבלת רישיון שלא הוגשו במועדים שנקבעו בנהלי הרישוי ובהתאם להוראותיו הוא מיועד אך ורק להגשת בקשות חדשות (כולל העברת מבנה, העברת בעלות, תוספת מבנה, פיצול מבנה) ואינו מיועד לבקשות שחסרות מסמכי סף או כל פרט אחר שנדרש לפי הנוהל.

הנוהל מגדיר כי בקשות שמוגשות לפי הנוהל מחוייבות למלא אחר תנאי סף כדלקמן:

2.1 הבקשות שהוגשו באופן מלא ותקין, בהתאם לנהלי הרישוי לשנה"ל תשפ"ג, (למעט לעניין מועד הגשתן).

2.2 הגשת בקשה בהתאם לנוהל זה תתאפשר אך ורק במקרים בהם הבקשה מתייחסת למוסדות המהווים פתרון חינוכי בלעדי לתלמידים. כלומר, ללא המוסד החינוכי המדובר, לא יהיה פתרון חינוכי לתלמידים הצפויים ללמוד בו.

2.3 לשם הוכחת תנאי סף זה יש לצרף לכל בקשה שני מכתבים: מכתב מפורט ומנומק בחתימת מנהל מחלקת החינוך ברשות המקומית כי הוא תומך באישור הבקשה באופן חריג, ומכתב הסבר מהבעלות על סיבת ההגשה במועד מאוחר.

בנוסף, סעיף 4 לנוהל חריגים מונה מספר סיבות שרק בהתקיים אחת מהן רשאית בעלות להגיש בקשה לפי נוהל חריגים כדלקמן:

4. בעלויות שבקשותיהן לקבלת רישיון לא הוגשו במועדים שנקבעו בנהלי הרישוי מאחת הסיבות שלהלן בלבד:

4.1 בקשות הנוגעות למבנים שנבנו מכספי המדינה אך הליך הבניה התמשך והבניה טרם הסתיימה במועד האחרון להגשת בקשות, ועל כן לא התאפשרה הגשת הבקשה במועד.

4.2 בקשות הנוגעות למוסדות חינוך הפועלים במסגרת רישיון קיים, ונוגעות למבנים שהעברה אליהם נעשתה מנסיבות שאינן תלויות בבעלות. לעניין זה יודגש, כי ככל שנסיבת העברת המבנה הייתה ידועה לבעלות במועד הקבוע להגשת בקשות שלא בהתאם לנוהל זה- הבעלות לא תוכל להגיש בקשה בהתאם לסעיף זה.

4.3 בעלות שהתעכבה בהגשת הבקשה בשל מכרז שנערך ברשות המקומית להפעלת המוסד החינוכי או לשימוש כדין במבנה המוסד החינוכי. במסגרת סעיף זה יישקלו שיקולים כגון: התנהלות הרשות, מועד עריכת המכרז, נסיבות עריכת המכרז, מועד הגשת הבקשה להקצאה, ועוד. ויובהר כי פרסום מכרז במועד מאוחר מאשר המועד שבו היה אפשר לפרסם את המכרז על ידי הרשות המקומית, יהווה שיקול שלא לדון בבקשה המוגשת לפי נוהל זה.

4.4 בקשות שהאיחור בהגשתן נובע מביניית שכונה חדשה שאכלוסה התעכב עד לאחר המועד האחרון להגשת בקשות. במקרה זה יש להמציא אישור מהרשות מתי אוכלסה אותה שכונה.

נוהל חריגים מורה כי לכל אחת מהעילות המפורטות לעיל יש לצרף מסמכים להוכחת אותה עילה ובמסגרת זו חובה לצרף מסמכים מאת הרשות המקומית המעידים על התנהלות הרשות הרלוונטית ביחס לאותו מקרה. כמו כן, יש לצרף מסמכים רלוונטיים בהתאם לסעיף 2.4 המעידים על נסיבות העברת המבנה. בקשות שתוגשנה ללא צירוף מסמכים תומכים – יידחו. העדרם של מסמכי סף במועדים שנקבעו בנהלי הרישוי להגשת הבקשה, לא יוכלו להוות עילה להגשת בקשה חריגה.

הנוהל מבהיר את מטרתו כדלקמן:

"הגדרת אופן בחינת בקשות לקבלת רישיון שלא הוגשו במועדים שנקבעו בנהלי הרישוי. נוהל זה מיועד אך ורק להגשת בקשות חדשות (כולל העברת מבנה,

העברת בעלות, תוספת מבנה, פיצול מבנה). נוהל זה אינו מיועד לבקשות שחסרות מסמכי סף או כל פרט אחר שנדרש לפי נהלי המשרד. ויובהר כי לא ניתן להגיש בקשות חדשות לפי נוהל זה, על אותו מוסד שבקשתו נדחתה על ידי המנכ"ל באותה שנה".

הגשת בקשה באיחור מונעת מהמשיב לבחון את הבקשה כדבעי באמצעות גורמי מקצוע שונים כנדרש בתחומים שונים לרבות: פדגוגי, בטיחותי, בריאותי, זאת בטרם פתיחת שנת הלימודים. משכך בעלות שמגישה בקשה לפי נוהל חריגים מחויבת להגיש בקשה מלאה שעומדת בכל תנאי הסף, שכן לא ניתן בשלב זה לאפשר לבעלויות להשלים מסמכים ובכך להאריך עוד יותר את זמן הטיפול בבקשה מעבר למועד הארכה שנקבע בנוהל חריגים. כמו כן, הנוהל כשמו, דן בבקשות חריגות בלבד שבבסיסן מתן אפשרות לבעלות להגיש את הבקשה שתיבחן לאותה שנת לימודים חרף האיחור בהגשתה לפי המועד הקבוע בנוהל הרישוי. המשיב הגדיר מהן אותן נסיבות חריגות וקבע תנאי סף ומסמכי סף להוכחת עמידת הבקשה בתנאי סף וכן סיבות מוגדרות שבמהותן אף הן מהוות תנאי סף לבחינת בקשה לפי נוהל חריגים.

נהלים ובשם נוסף הנחיות פנימיות, מגדירים את נהלי העבודה של הרשות המינהלית ואת העקרונות שצריכים להנחות אותה בהפעלת שיקול דעתה. ניסוחם מיעל את עבודת הרשות והם מפורסמים לציבור (דפנה ברק-ארז **משפט מינהלי** (2010) בעמ' 228 (להלן: "**ברק ארז**"). אומנם הפעלת נהלים והנחיות פנימיות מצוייה במתח ישיר עם חובתה של הרשות המינהלית להפעיל שיקול דעת, אולם יש בהם בכדי לאפשר לרשות לפעול ביעילות ובשוויוניות כלפי כלל הציבור. הנהלים מאפשרים לציבור לכוון את התנהגותם מראש (ברק ארז בעמ' 230). על פי רוב כאשר רשות מינהלית פועלת בהתאם למדיניותה בית המשפט לא יתערב בהחלטותיה במקרה הרגיל. ראו לדוגמא בג"ץ 3403/97 **אנקין נ' משרד הפנים**, פ"ד נא(4) 522, 528 (1997), לדברי כב' השופט ביניש:

"לאחר שבחנו את הטענות הפרטניות והכלליות האמורות שוכנענו כי בהחלטת שר הפנים שלפיה אין העותר נכלל בגדר מקרה חריג ומיוחד למדיניות הכללית, לא נפל כל פגם המצדיק את התערבותנו".

בבג"ץ 2828/00 **קובלסקי נ' שר הפנים**, פ"ד נז(2) 21, 28-29 (2003) קבע הנשיא ברק:

"לאחר שבחנו את החומר בעניינה של העותרת לא ראינו בסופו של דבר מקום להתערב ולשנות מהחלטת שר הפנים".

גם הרשות המינהלית כפופה בפעילותה לנהלים שהותקנו ותקינות פעילותה תיבחן במקרים הרגילים לפי התאמתה להוראות הנהלים וההנחיות הפנימיות. אומנם במקביל לחובה הכללית לפעול לפי ההנחיות והנהלים, מוטלת על הרשות המינהלית חובה נוספת לבחון אם נסיבותיו המיוחדות של המקרה מצדיקות סטייה מהן. בכלל זה יש לבחון האם מדובר בסטייה ניכרת מההנחיות או זניחה ופעוטה ערך (ר' דנג"ץ 10350/02 **שר הפנים נ' מטר**, פ"ד מח(3) 255, 267 (2004)).

אך חשוב להדגיש שעל הרשות המינהלית לנהוג בשוויוניות וללא הפליה וככל שיש מקום לסטות מהוראות הנהלים, ראוייה הבחינה לשנות מהנהלים ולהתאים אותם לשינויים שנמצא כי יש לערוך בהם (ברק ארז בעמ' 257-258).

בענייננו, העוררת הגישה בקשה לרשיון עבור גן ילדים לשנה"ל תשפ"ג ביום 29.12.2022, יומיים בלבד לפני המועד האחרון להגשת בקשה לרשיון לפי נוהל חריגים ו-4 חודשים לאחר שנפתחה שנת הלימודים תשפ"ג. העוררת צירפה לבקשה מכתב ובו טענה כדלקמן:

"הבקשה מוגשת באיחור מכיוון שמדובר בגן שנפתח בשכונה חדשה במעלה עמוס שאוכלסה בימים אלו. עקב עיכובים חוזרים ונשנים במועד איכלוס השכונה, לא הייתה אפשרות לצפות במועד הרשמי של הגשת הבקשות את תאריך האיכלוס. מה גם שהמבנה בו שוכן גן הילדים לא היה מוכן בעת ההיא. לצערי, על אף בקשותי החוזרות ונשנות מאת המועצה האזורית, לא קיבלתי מהם אישור על כך שהאיכלוס מתבצע בימים אלו. מחובתי לציין, כי בישוב מעלה עמוס, אין גן מוכש"ר ואין גן לדוברי אידיש, כך שעבור תלמידות הגן, זהו הגן היחיד התואם את שיחן וסגנון".

אין מחלוקת על כך שהבקשה כפי שהוגשה ביום 29.12.2022 כאמור, לא הייתה מלאה כנדרש לפי הוראות נוהל חריגים ולכן המשיב היה רשאי לדחות אותה על הסף כבר מטעם זה. לפני משורת הדין המשיב שלח לעוררת מכתב ביום 1.1.2023 בו פרט את החוסרים והליקויים בבקשה שעל העוררת להשלים ולהסדיר בתוך 7 ימים ממועד קבלת המכתב. העוררת לא פעלה בהתאם ובדין נדחתה הבקשה.

נחזור ונבהיר כי לנוכח העובדה שמדובר בבקשה שמוגשת במהלך שנת הלימודים, זו צריכה להיות מלאה ותקינה באופן שיתאפשר למשיב לבדוק אותה בתוך פרק זמן קצר, וזאת בניגוד למקובל, עת מוגשת בקשה בהתאם לנוהל הרישוי כחצי שנה בטרם פתיחת שנת לימודים.

מעבר לכך, לא עמדה העוררת גם בתנאי המהותי כמתחייב לפי נוהל חריגים והוא כי מדובר במוסד חינוך שמהווה פתרון חינוכי בלעדי לתלמידים.

מר שלמה פרידמן מטעם העוררת טען בדיון בפני הוועדה כי התלמידות שבגן הן מהזרם החסידי שהוא שונה מהזרם הליטאי. כדוגמא לשוני נטען כי הטלפון של הגננת בגן שפועל בישוב לא כשר. בנוסף המנהגים שונים (ר' בעמ' 5 לפרוטוקול הדיון), המנטליות והשפה שונים (ר' בעמ' 9 לפרוטוקול הדיון). כן נטען כי משפחות עזבו את הישוב בגלל שאין מוסדות חינוך מתאימים להם (עמ' 9 לפרוטוקול הדיון) ומשפחות מהישוב נאלצות להסיע את ילדיהם לישובים סמוכים, נסיעה של כחצי שעה לכיוון.

כפי שפרטנו לעיל, על מנת לעמוד בתנאי הסף לפי נוהל חריגים על העוררת להוכיח כי מוסד החינוך הוא פתרון חינוכי בלעדי לתלמידים. לשם כך חובה לצרף מכתב של מנהל מחלקת חינוך ברשות המקומית שמבסס זאת. לא מדובר בדרישה טכנית. עמדת מנהל מחלקת חינוך ברשות המקומית היא עמדה מקצועית הנדרשת להוכחת עמידה בתנאי נוהל חריגים כאשר בפניו הנתונים הנדרשים הנוגעים לאוכלוסיית התלמידים ברשות המקומית ולמוסדות הקיימים. מכתב כאמור לא צורף.

יתרה מכך, המפקחת מטעם המשיב, הגב' אפרת בן חמו, הצהירה בדיון בפני הוועדה כי במועצה האזורית גוש עציון, בה מצוי היישוב מעלה עמוס פועלים 4 גני ילדים רשמיים, שניים מהם עבור בנות בפיקוח ממלכתי דתי. התלמידים שעברו לגן שפתחה העוררת למדו עד לחודש ינואר 2023 באחד מהגנים הפעילים (ר' בעמ' 17 לפרוטוקול הדיון). עובדה זו משמיטה את הטענה כי הגן המבוקש הוא פתרון בלעדי וייחודי עבור התלמידות שעד לאחרונה למדו בגן פעיל ברשיון.

ר' מפרוטוקול הדיון בעמ' 17 :

"אפרת בן חמו :

... עוד שני גנים נוספים שהאוכלוסייה שלהם היא בעצם רק בנים, הם בפיקוח שלי, תחת הגדרה של ממ"ח, גנים רשמיים. הבנות בעצם למדו בפיקוח הממ"ד, לא בפיקוח שלי. את הנתון הזה קיבלתי דרך המועצה, שהבנות שובצו מבחירתן, ככל שאני מבינה, אני, זה לא משהו שאני יודעת, שובצו בגנים האלו, ובחרו ב-15 בינואר, בעקבות פתיחת גן שהוא לא, לא מאושר, לעבור לגן הזה. ..."

המפקחת הגב' חמו הבהירה בדיון בפני הוועדה כי אומנם הגנים הם בפיקוח ממלכתי דתי אך הם מתנהלים כגנים חרדים לכל דבר ועניין, ר' בעמ' 18 לפרוטוקול הדיון :

"אפרת בן חמו :

גננות חרדיות, שוב אני מדגישה ואומרת, זה אותה אוכלוסייה של הורים, כמו אצלי בממ"ח. בדיוק אותו דבר"

מעבר לכך הובהר כי אין זה חריג שתלמידים נוסעים ללמוד בישובים הסמוכים – לביתר עילית או לירושלים.

ר' בעמ' 19 לפרוטוקול הדיון :

"אפרת בן חמו :

חרדי, חרדים, נוסעים לביתר בדרך כלל, היא העיר הקרובה החרדית, חלקם לירושלים אפילו. כן יש בית ספר שהוא במיצג.

שמחה כחלון :

זה לא משהו שהוא חריג, שיש יציאה מחוץ לישוב?

אפרת בן חמו :

לא לא, יוצאים, יוצאים."

הינה כי כן, העוררת לא הצליחה לעמוד בנטל המוטל עליה להוכיח כי מוסד החינוך שמבוקש על ידה הוא הפתרון הבלעדי לחינוך התלמידות.

הוועדה תדגיש כי ככל שמדובר היה בבקשה שמוגשת במועד הקבוע בנוהל הרישוי, לא היה צורך להידרש לתנאי מהותי זה בשלב זה של בדיקת הבקשה, אולם תנאי זה מתחייב עת נבחנת בקשה לפי נוהל חריגים ובו לא עמדה העוררת כלל וכלל.

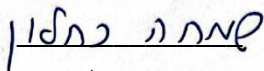
הוראות נוהל חריגים חלות על כלל הבקשות שמוגשות שלא בהתאם להוראות נוהל הרישוי, ואין בטיעוני העוררת עילה מוצדקת ומבוססת לחרוג מהוראות נוהל חריגים ובכך להפלות אותה ביחס לבעלויות אחרות אשר הגישו ומגישות בקשות בהתאם לנהלי המשיב.

לנוכח האמור החלטנו לדחות את הערר. לא מצאנו כי נפל פגם בהחלטה ולא הוכחו קיומם של נימוק או הצדקה להתערבות בהחלטה נשוא הערר או לסטייה מהוראות נוהל הרישוי ונוהל חריגים שחלים על בקשות שמוגשות לקבלת רשיון למוסד חינוכי באיחור כפי שבענייננו.

סוף דבר, הערר נדחה.

זכות ערעור לפי סעיף 14א לחוק הפיקוח לבית המשפט לעניינים מינהליים בהתאם לתקנות בתי משפט לעניינים מינהליים (סדרי דין) התשס"א-2000.

ניתן ביום כ"ג בכסלו תשפ"ד, 6 בדצמבר 2023.

שמחה כחלון
חברת ועדה

מיטל קורקוס, עו"ד
יו"ר הועדה

אפרת קפלון, עו"ד
חברת ועדה